

EPL 3. veebruaril 1971

KÜLMAD TUULED

N. Laidus on hakanud pühime üha kümnendat tuudet. Kodanikele kultuurile, välimaalale. Stalini püstitaallale tagasistamine teadus edumusse. Välimaspedale on seadustatud karistusse. Ja nüüd jutuust tavad välimaa korrespondendide Moskvas, et nende vastu on aluseta tatud väigvõimale kalduvad kampaniaat – ju kui need nimeni vaid jüüsiid "hallid autod", siis tulevate väigvõimale kalduvad kampaniaat, et jüüsiid turgust ni ajakirjanikele, ju kui ka nende vene tuttavatele kriitikuks siiski hallale, et sellega alla füüsiid sutaada Kreneli soov: ei mingiteale kontakte välimaa ja välimaspedale teie vahel. Kui kaadua külm tuuataa märke okup, vandaan oas, siis oale väigvõimale kalduvad kampaniaat, et jüüsiid nimeni väigvõimale kaadeti ja kaadeti, mis nende veisid lood, mis nimeni diskreetseid oale kamentale paigutatuud "Fukidese ja Kommentaadesse" – nüüd ikki tagasi hüpnüsi ajalehte vormis propagandatundide veergudele, mida vahepeal hoitakse kuldigavitsi "viisakas" vormis.

[illegible]

Paistab, Kirel on viimasele
 ajal ühe rõhkem hakanud kaalumata,
 kuivõrra on olud kasulik senine
 usmuse-paakile-lusmisine poliitika, mis
 on kaasa toonud suurenenud turis-
 tismust, teadlaste külastused jne. Küsi-
 musmuse on alati, kumma nõu ja
 suurem, kas nõukogude propagan-
 daad lääne inimestele ja nende kau-
 gule sealsele avalikkusele või vii-
 masele "kõnnikule" esimesele ja nen-
 dele informatsioonile mõnele nendele
 nõukogude kodanikele, kes on lään-
 e riikidele suhtunud, kaasa arvavad
 ja mõtlevad, et nõukogude riik on
 endidriinereitud kommunistid ise.
 Nõukogude Liit on saavutanud ühe
 ne inimeste näivuse kaudu kaht-
 lematu propagandavõtte läänne kul-
 turimaailmas, suutnud aga, vaa-
 tumata külastele hoolikale läheju-
 tismisele, ära hoida nende äärmis-
 lisi informatsioonile täielikult nõu-
 kogude ühiskonda. Nende info-
 matsioonide hulgas on muid Kreml-
 i seisukohti ohlikemaid mitte
 kapitalistlikud, vaid just kommu-
 nistlikud seisukohtadest teatud, sest
 külastele, hulgas ka läänelisi
 mõeldajatele, tootakse, tihti ka
 mõeldajana, nupparbaste.

lise elada paari aastakümnet vana
 hästi sidemelt Lääne-Euroopaga ja
 siis kehtib see reegel tänapäevase
 kommunistliku režiimi juures ve-
 lusumast, kees on lide pida
 võtma taaride piiratud välis-
 lealehtedest sisetoonetega ja välis-
 sis võimudele. Igasugune
 karmastamine, mis ei ole
 niku eelne avanevad seel kaudele
 rõhumees, mis muudu nende
 on loomulik igapäevase elu
 Ja kuhu viib kommunist, kui ti
 ei ole partei terrorikontrolli al
 on pärast Stalini surma näidana
 silma kommunistid kerkon
 ühisele ühisele ühisele ühisele
 ja ümbruse mõjul Kremlis "sige-
 linnist. Järelikult on terrori ühisele
 hoimise viimasele N. Lidu pi
 rides otseseks eluvajaduse. Ja
 välispolo, nagu selgub intervent-
 sionist Teheshoosloviakiss, ühes
 süüa mahasurumiseks Ungari
 võõrus-ladale direktiiv Poola
 ühis-teenistuse kiti surub
 nuid

KLA

Uus olukord

ni Rootsi Eestlaste Esindus sai uue juhtkonna. Rõõmstaval kombel on organisand moodustatud laia koalitsiooni alusel, s.o. kõik esindatud rühmitused on kassas ja aitavad tööd teha. Ka vastutust kanda. Eriti on hea meel noorte kaasatulekust, kes sellega saavad kaastööd millist neil eelmisel mandsadilpe riioodil opositsiooniseisundis kahjaks ei olnud.

[illegible]

Saledamaks?

[illegible]

Inglise omaaretega asumade iiseisumise protsessis tekkinud niimetatud Briti riiklikelt – the Big Cities Commonwealth – taotles viieks aastaks Londoni ja suurlinnade juurde liikse ja kultuuriliselt ühendusi endise Briti maailmaringi meetmetes. Sellest seelikest nähtuna on koostöö tegelikult kaardina küllalt siinpaistavat vilja. Rohkem kui kolme miljoni elaniku organisatsioonid on Briti riiklikult täiendatud Lõunaste Rahvaste tegevust eesmärgiga korraldada riigiväliseliste piiride üle igasuguste asutuste poole. Briti endiste asumade ja linnade võimekuse ja kultuurilised ühendused Londoni kui tseentruumiga on üldiselt olulised kasulikud kõikidele pooltele.

Kuid teisest küljest pole tollest riiki teinud tulunud tööstria, mis vaskast ja alumiiniumist võimekuse väljaloobalises

Seda silmas pidades kaavatses inglise ja ameerika poliitika peamised viisid, mille abil nad püüavad luua maailmas oma mõjuvõimust. Selleks on nad teinud kolm liiki maastikopolitilisi huvid tagaotsimise "idapoolt Suessi". Ent kaavatsis just teostamata, kuna vaalimiste tagajärjel pidu Wilsoni vaadatus lahknema ja võimude liik vaadatus muutuma. Kõige suurema mõju, misel, kes polnud nõus tagasiotsimise "idapoolt Suessi". Probleem oli aga iseenäost palju kompliceeritud kui lihtselt võtta. See ilmus eriti selgesti Eesti riikideküllas, kus võimude vahelise suhte, kus pukesse avalis poliitilise riigiti inglismaa ja mitme afrika riigi vahel. Põhjust selleks andis mõtteksil Inglise vaadatus kaavats mõnel relvi Lõuna-Aafrika Unioonis, mis teataval hetkel on olnud heidreid teema vaategimise raskuse vahel.

Peminiator Healt lõigust, mis ka-
vatust müüa rehv Lõuna-Aafrika-
le neetusega, et probleem on ühen-
duses briti kaubandustede julges-
tamisega India ookeanis, mis on
viimase ajal tulla rohkem ohustatu-
t. Nõukogude sõjajärgne jätetu-
sus on tõenäoliselt suuresti põhjuse-
seletust illustreeris tabavalt pilti,
et samal ajal läbitasid Malakaväi-
ni sõitjad Singapuri mööda ühe
vene ristele, kuhu hävitaja tulla tõi-
vare, oles teel India ookeani. Teu-
susest, mis on tõenäoliselt tõenäoliselt
lõuna Lõuna-Jaapanis, Araabia
poolmäär edelakuks, kuhu seni on
tõlud paarikümne mitmesuguse
sõjajärgne. Healt märkis, et Nõuko-
gude merejõudude esinemine India
ookeanis on tõenäoliselt tõenäoliselt
tõenäoliselt, lõunakirdele järeleoleku
ni Asias kuni Aafrikas. Aegamööda
della võib oht kasvada nõnda suureks,

et ka kaubandusteed ümber Lõuna Aafrika on ähvardatud.

Oma kõiks kripitaps peeglistamist
Heath eadast alla, et kui Inglismaa
tähev keelelgi rehviti muina, siis on
kõik kripitapsid kripitapsid, kripitapsid
de. Pealegi pole Eesti riikidele
mingsi peapungine institutsioon liht-
sasti kripitapsid, kripitapsid, kripitapsid
määrilikke vahel ja ei kujuta end
dast ka organisatsiooni, kus lahene-
datakse lühelised või küllid oma
kripitapsid, kripitapsid, kripitapsid
dab enesest ainult sätpe, keda sa-
gu on kokku viinud – ja seepärast
on igahel neist vabadus minna ja
tulla oma äraaregime kohaasete
Viimase laeuea ja Heath selg-
sasti kripitapsid, kripitapsid, kripitapsid
kõik tahavad Eesti riikidele tulla
koda inglise poliitika tõttu, siis e-
kavaste London sead kuldajaguse
takistada. Nisama selgesti andis
aja mõiste sedgi, et ülski tein-
ei ei saa takistada Inglismaa te-
gusi, kripitapsid, kripitapsid, kripitapsid
võimaliku peab.

Mõned välisvaatlejad arvavad, et sedaviisi on tegelikult pandud kaalule kogu Briti riikidellidu tulevik, kuna mõned aafrika riigid, nagu

Eesti
vangid
Mord

Vene pörandaalune Jooksvate Sündmuste Kroonika raporteeris et Tartus on "vastupanuorgani- satsioonist osavõtmise pärast" möödunud aasta juunis ilmekoh-

tu eristongil karistatud pilkaajaliste vangistustega nelja eestlast kes nüüd asuvad Mordvas ühes vangilaagris.

Mordva-laagrisse viidud olid Paavo Lepp, 23 a. vana, laborant Tartu ülikoolis (5 aastaks), Andres Vään, 34 a. vana, Tartu ülikoolis (5 aastaks).

Paulus, 23 a. vana, atelulukusepp
Tartust (2 aastaks 6 kuuks) ja
Sven Tamm, 30 a. vana (3 aastaks)

Arstid tahavad Rootsist välja

Tarast hünimetalud 7-krooni re
formi on Rootsis tegutsevate arsti
de huvi emigratsiooni vastu tun
duvalt tõusnud.

Aristide lähelekanad, "Läskartidinen" kirjutas, et eeskätt USA, Kanada, Austraalia ja teatud määral Natsioonide Liit. "Kõik need riigid soovivad Shveitsi on riigid, kuhu arstid meil samini tahaksid välja rännata. Üks neist peaarsti arsti on pöördunud ameerika ja kanada saatkondade poole järelepärimisteks tõelolu kohta ja peale selle on vähemalt 60 arsti olnud kontaktis ka austraalia narkotikakontrolliga," ütles arstide liidu esimees. Arstid märgivad, et piirireformi tekestamisel on teenistusviimased vähenenud, samal ajal ka kroonikaatlik paberiside kõlvimaatki. "Mõnikord ei arvane neid naised, et nad on vanemad," ütles arstide liidu esimees. Erkki noortest arstidest, kes on teinud otsuseid on nende teenistusvõimalused suuremad.

Kinomured EESTIS

Eestis on kinodele lubatud kasutada eestikeelseid tekste vene ja teiste keelte filmide juures. Läänest on lubatud ja N. Liidus näidatavate filmide tõlkimisel on kasutatud ühepoola ametlikku ajakirja, mida ammilgepüürast viimasel ajal ei luba oopk. Eestisse tellida. Nähtavasti poolakad liiga "läänelised".

mätekas Kaunda ja Tanzania, et ta
ha leppida inglise poliitika mu-
raste küljega. Nende arvates ei
hendab rõõmüliku Lõuna-Aafrika
võitlus iseseisvuse mõnesteut
damsi" (1960. aastal) ja "Lõuna-
Aafrika" (1961. aastal) vahel
nõnda. On arusaadav, et ka afrika-
riikide reaktsioon Inglise peami-
nistri Heathi kõnele konverentsi
Singapuris oli üena segane. Nõuko-
gude kasvav ähvardus India ooke-
ni pante ja võitlus mõtlena, aga
nõuko mõndmet poole võtma
hi valutsis üse täiesti üksmeel-
tole oia suutusse hindamisel. Ei
saks sellele tõuseb muldugi kiisi-
mus, kuidas naendajadistlusi tagasi
surutud Inglisele saaks kasvava
suurperimil võitluse. See on kaht-
lemata Inglise valduses suurim
mure.

A. K.

Pühapäevakool Stockholmi

Stockholmis alustab tegevust pi
hapäevakool eesti lastele. Noorte
jutustatakse põlvilugusid ja ne
illustreeritakse flanellograafi ka

sabil. Ka õpetatakse lastele lihtsa laule piibli ainetel.

Lähemat informatsiooni annab A. Jan Laur, tel. 777 9397 peale kl. 18.00 (Päevisi tel. 777 0200/193.)

Paljudele lastevanematele on selge, et laste areng murettakitav. Juba praegu on kuritegevus noorsoo hulgas üsna devalv kasvamas. Samaaegselt tõuseb ka alkoholi ning narkootiliste ainete tarvitamine. On võimatu ette näha, milliseks olukord kujuneb lähemal kümne aasta jooksul.

Meil kõigil on aga vastutus oma noorte tuleviku eest ja soovime, nad omaksid kindla aluse, millel oma elu rajada. Kindlamat alust ei elav ristiusk ei tunne ajalugu. See valgustab inimest ja kingib talle tõelise elumõtte.

EESTI PÄEVALEHT

Eetniska Dagbladet
Peatoimetaja Juhan Kokla
Vastutav väljaandja
(ansv. utg.)
Arvi Moor

Toimetus ja talitus:
EESTI MAJAS Stockholm:
sissekäik Kocksgård 3
Address: Box 16320,
103 26 Stockholm 16
Telefon 21 84 46

Toimetaja Eskilstunas Jüri Aus
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120
631 02 Eskilstuna, tel. 016/14 77 77

Tellimispostgiro nr. 28650
Kuulutusravete postgiro 60 59 0
—0, Eesti Päevaleht Förlags AB
Stockholm

Tellimishinnad:

Aasta	kr. 129:
-------	----------

Termin (4 kuud)	kr. 45:
Kuu	kr. 12:

Väljaandja EESTI PÄEVALEHT
FÖRLAGS AB

Trükkija: Eskilstuna-Kurirens
Tryckeri AB Eskilstuna 1971

Finansdepartementet

MIS TOIMUB MALEVAS ALANUD TÖÖAASTAL?

Eesti Skautlike Noorte Malevas Rootsis on viimastel aastatel olnud käigus sisemine ümberorganisatsioon. Ihte tüelise gaidide ja skautlilise ühise maleva poole, kus seni varjuarunas olnud Gaidide Maleva ja Skautlilise Maleva oma tegevust lähtest lõpetaks ja ühistöö toimuks ühe pühikrja alusel. See uus pühikrja ei sisal-
da veees niisugust enesetunnetist ega unenust, vaid täpsustab ainult seda, koostööd, mis tegelikult astas-
Malevale kuuluva "Metsakodu" vahel toimub. Ühtelased juhatajad maleva töös seni on kasas käinud, juhataja aega on rasanud ja seega sisulist tööd takistanud. Gaidide Ma-
leval ei õnnestunud kahjuks kõiki oma probleeme lahendada, kuid põhimõtteliselt on endine Gaidide Ma-
leva oma tööd lõpetanud.

6. detsembril toimus endise Skau-
tilise Maleva penkoosile, kus
formaleused tööd lõpetamiseks said
korda astet. Sellega hakkas kehtima
uus pühikrja, mille alusel edaspidi
sai kätina harkib ja mille alusel va-
ritud maleva juhatus aasta alguses
100 ilde võitis.

Skautlilise Maleva tööd lõpetami-
sest tingitud varade ülemineku-
korraldada ka vahekorrad ühismale-
va ja senist skautlilist Skautlilise
Malevale kuuluva "Metsakodu" vahel
lepingu alul.

Eesti skautlilise noortele kuuluva
vabahupirirkonna "Metsakodu" vas-
tutavaks omanikuks on Eesti Skaut-
lilise Kogu Rootsis, mis senia oes-
selt on ESNM Rootsis liikmesorgani-
satsioon. Mingeid muudatusi see le-
ping "Metsakodu" tegevusse ei too,
kuna tegevus on alati käinud maleva-
te tegevusse kätikes. Ühe pühikrja
järgi kuulub ühis "Metsakodu"
mees, või täpsemini ühis Eesti Skau-
tiliühituse Kogu Rootsis esindaja, ol-
gu see mis kas meessoost, või nais-
soost, ka maleva juhatuses ühise-
liku liikmena, mis garanteerib juha-
vat planeerimist ja kooskõlastamist
kõikide tegevustel.

Maleva tegevuskava on käesoleval
aastal väga tegevustik, ja pakub
alja vaheldust ja võimalusi igatüüpi
eida omale sobiv tegevusse. Maleva
tegevuskalender on kõikidele juhti-
tele laialt saadatud ja kuuvarhetel
saadetakse lipkondadele välja tege-
vuskavade ja maleva liikme jaoks
ma eksemplar. Nii on noortel väi-
malus sellega tutvuda koos oma
kaaslastega ja vahetada ja leida
sellele omale sobiv tegevusena punkt
ja selle aja omale reserveerida.

MALEVA LAAGER JA LEER

Kõige suurem üritus sel aastal on
Maleva Laager, mis toimub 7-15 au-
gustil Metsakodus. Vtjuss arvata, et
noored on ära hõlmatud suurepärase-
st Maailmalagrist, mis toimuvad
põnevates kohtades, kus suab kohas-
sauril hulgal teist noori ja kavas on
ilse terehän tegevusse teha ja kavas
oleks sellele vastandada tead ilse õige
skaut ja gaid, et õiget laagrist ja
ilusaid elamusi saab siiski oma sõn-
rade ja tutvumise ringis, tutvutaks ja
armastaks saanud oma laagriala -
Metsakodus.

Minna Maleva laagrisse on sama,
kui minna kogu korraldada ja tol-
metada oma talhine ärele, tunda
oma juhte ja teada nende häid ja
halba külli, nii et ei ole vaja kar-
ta ehameelidivaid üllatusi, vaid võib
tõelikuult ennast pühendada laagri-
põlevade vaheldusrikale tegevusse.
Maleva laagrisse minnaks sel-
leks, et oleks tore.

Et laager tuleb tore, seda looda-
vat ka rajurid, kes ennast selleks nii
kehaleisid kui ka vaimseis ete val-
mistavad jalgrattamatkaga, mille si-
hike on Maleva laagrisse. Jalgratta-
matk algab juha 1. augustil Karle-
stas, kust siis üheskoos muuhulgas lä-
bi Kristinehammi - Hova, Karlsbor-
gi laagrite ligemale ligikutses ning
loodealavast 6. augustil kohale jõu-
takse.

Saviuuest üritusest oleks ka ma-
nida Metsakodu leeri 11. juulil -
1. augustini, mis seokord juha üheks-
ma ja oodatud eriti nende eesti noor-
te poolt, kellele see aianukeseks väi-
malus oleks teeris käia on. Leeri-
matkale eesti teeris käia on. Leeri-
matkale annavad maleva võimalikud
a leeri-laagri juhteks on seokord Ak-
el Ojamo. Leeri-laager on avatud
kõikidele noortele, ka nendele kes ei
sai malevalikuks.

Juhtide väljajäet pannaiks selle
aastal rõhku salgujuhtidele ja selleks
korraldatakse kevadpühade ajal sal-
gujuhtide kool "Metsakodus". Koo-
stööss Eesti Kõm'ee Noortetöögä loo-
detakse ka majanduslikul kätisusel
lahendada selliselt, et see salgujuhti-
dele majanduslikult ühejõu ei käiks.
Selleks kursuste korraldamisel on
suureks raskuseks alati kaalid sõidu-
hinnad, mis tihti on takistuseks noor-
tele kursustest osavõtmis. Ettepane-

ESINDUSVORMILE DIKIRIUS

Peale kõige muu on maleva väl-
jalokutlutanud vaitstuse esindusvor-
mile ühiliitluse saamiseks. Ettepane-

kud tulevad siie sasta 1. mail, et
oleks võimalus veel eelolevas laagri-
etepanekute oistatkoosust proo-
vida sellegijärgi selle valimistamise
aenda, nii et me järgmine kord s.o.
Leend Läände III juha uue ühiliit-
se vormi'le saame suretada.

Võitlusest on veel eelile tauna
"Metsakodu" poolt väljalokutlutanud
vaitstuse Kellatorni kavandi peale.

Auhinnaks on väga meeldiv 2-nä-
dalane puhkus "Metsakodus". "Met-
sakodu" tegevuskava näitab üldiselt
suurt aktiivsust, seal on ettenähtud
tada talgud töömestele ja naistele,
kuid ka meelakutud "Metsakodu"
Talliharjape ja Saviharjape näol.
Talliharjape ja "Nädel Tervisele"
kavasse võtmine näitab ja igatüüpi on
võimalik oma tervisele mõelda "Met-
sakodu" rapped, ilse evoos sellise
mõnuga, kui vähipühimõnaga 21 au-
gustil, kui toimub Vähajõutud.

TALVEÜLIKOOOL Vemdalsskaletis

Nagu varem teatitud peetakse Eesti Keele ja Kirjanduse Instituudi
korraldusel ja koosööss eesti üliõpilistega 6. - 13. veebruaril talve-
ülikool ja suusanalid tuntud talisporidussess Vemdalsskaletis. Enas
osavõtjatega väljub Stockholmist laupäeval 6. veebr. kell 6 hommikul.
Osavõtjaks, kuhu on arvestatud ka sööt, on kokku 150 kr.

Eestiainelised loengud toimuvad
peamiselt pesalelunatid järgmistele lek-
toride kaastegavusel ja teemadel: Hel-
mi Eiler - Nooremad eesti kirja-
nikud; Eesti keele küsimusi; Akke-
ander Iives - Eesti Vabariigi siind
ja riigi kaitses; Juhan Kõkka - Ava-
lik arvamise ja massimeediate
kuulundamine Läänes ja Idas; Paul
Laan - Eesti keele küsimusi; Olavi
Lepp - Filme eestlase tegevusest
Rootsis j.m.: Jank Maandi - Pöödra-
punkte moodas Eesti ajaloo; Hain
Rebas - Vabadussõda rahvusvaheli-
ses perspektiivis, Eesti moodusana
ajaloo kirjutamisest; "Baltläämning-
en"; Raim Rebas - Eesti kunst; Alur
Reinans - Eestlaskonnast Rootsis;
Kookolekute pidamise kord; Vello
Salo - Kristluse uus eesti rahva
kuulundamine; Eesti keele küsimusi.

Montreali giimnaasiumides lõpetasid kevadest parimate õpilaste

an Ruth Morris, Katrin Pärtelpeeg,
Linda Leetmaa ja Viivi Rannu,
kes niitud on astunud ülikooli.
Küik said edasiõppimise stipendiu-
mid ja auhindad, nendest sai al-
nult Viivi Rannu korraga 8 auhin-
da, kuna tema eksamine tulemus
oli 86,7 protsenti võimaliku 100-st.
Küik on olnud eesti täienduskoo-
lis, gaiduldas ja "Vikerlaste" riia-
mas.

Aasta algas hästi FURULIDIS

Ajavahemikul 31. det. kuni 3. jaanuarini korraldas Eesti Üliõpilas-
kond Rootsis esmakordselt kõikidele eesti noortele ühise unenasta vas-
tutvitu Transilidat hoteli Fururendis, kus ka kokku oli tulnud üle
Rootsi hulk noori ja üks külliline teegi Kanadas.

Hotell asub Soomeni järve ääres
möö omar ja kuma ilm on samal
ajal talvine ja ilus, old küik edul-
sed olemas järvel uisutamiseks ja
metuss suusatamiseks, mida rohkesti
kasutati. Kuna hotell oli täielikult
ainult eesti noorte pärat, siis takis-
tas see kobe koduse tunde, et võidi
teha midagi just tuih ja peagi kut-
suti hotellituba "EOR-maale".

Kogunemine oli vana-aasta õhtul
ja kuma osavõtjaid oli enamum üle
ilgi, siis sai õhtu jooksul üksteisega
tutvutunud, mis läks väga kergelt ja
peotju aina tõusis. Uus aasta võeti

vastu vaheluvainega ja pukeudega ja
ülilüüvas meeleolus tantsiti kuni va-
hahommikuni.
Järgnevad päevad kasutati polli-
mänguks jääil, uisutamiseks ja suusa-
tamiseks ning õhtud koosviibimis-
teks. Tõttu oli külluses ja see oli
väga meeliv.
Lahkumisel leidsid kõik, et aeg oli
olnud liiga lühike, kuid lahkuti tead-
mises, et koosviibimine oli üks mee-
eldisjäävan sündmus ja lootus, et
järgmisel vana-aasta õhtul jälle sa-
kohata samas kohas.
M.N.

Gaidliit viiakse Rootsist Kanadasse

Eesti Gaidide Liidu juhtimine viidi arvates 1. jaanuarist üle Rootsist
Kanadasse vastavalt roveerimise põhimõttele. Liidu juhatajaks on Ka-
nadas Gaidide Maleva juhataja 1968. aastast alates gdr. Hilja Kautna.
Liidu täidesaatmiseks orgaaniks on Keskkirito, mille juhatajaks jääb sa-
mutul gdr Hilja Kautna, kes valis endale pühikrja alusel töökõnastus-
teks gdr Aili Jakobson peasekretäriks, gdr Helgi Roseni majandusju-
hina, gdr Inga Toomase peagaididiks ja gdr Ene Laidigi väliskre-
täriks. Kõnastustava nähtena on uus Keskkirito koosseis senisest noorim.

1951 Argentiinas, Saksamaal uuesti
aastal 1953.

1953 kaardis juhtimine Kanadasse
juhataja ja sekretär-laekuri ümber-
asumise tõttu.

1962 muudeti nimi - Eesti Gaidi-
de Liit endise Eesti Gaidid Pagulu-
se asemel.

1962-1965 oli EGL Keskkirito USA-s
Juhatajaks gdr Marianne Michelson,
peasekretär gdr Meeta Livi, sek-
retär gdr Marta Luik. 1964 lahkus
gdr M. Livi, peasekretär gdr Mar-
ta Luik, sekretär-laekuriks uueks
gdr Linda Leihik. Sellel perioodil
kinnitati lõplikult EGL pühikrja, loo-
di gaididuse teememärk - Tamme-
täh.

1966 viidi EGL juhtimine Rootsi.
Juhatajaks Virge Hint, peasekre-
täriks gdr Susanna Toomson, peaga-
idiks gdr Aina Väina, majandusju-
hiks gdr Karin Leetma, väliskre-
täriks Inge Paju.

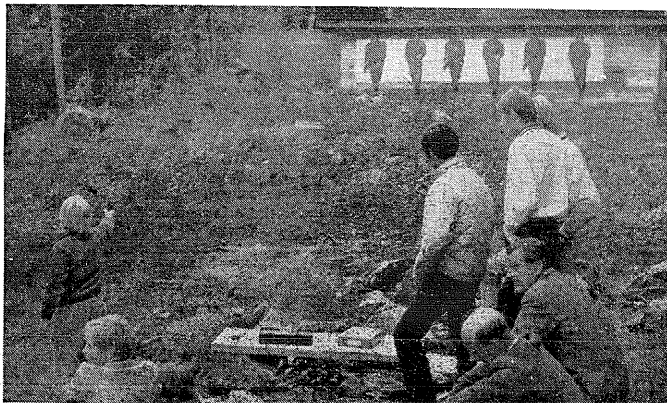
Uue Keskkirito tegevuskavas oli
õppekirjade väljandamine, katse-
järkede nõnete ühildustamine, uue
katseloomikukirja väljandamine, gai-
deri välitekirjade paljundamine.

Asutati uuesti elustama suhted
rahvusvahelise gaidiorganisatsioo-
niga. Tegevuskavas oli ka noorteja-
kirja "Tulehoidja" väljandamine
kindlustamine EGL ja EEL ühisrii-
tusena, Eesti Gaidluse 50. juubeli tä-
histamine, kirjanõude võistlus jne. Uue
ükskuse ühineb Lühidaga Brasillia.

Noortekrubi Los Angelesis

Los Angelese Eesti Noor'ekrubi
esimeheks on valitud Raimo Neg-
ti, asseesimeheks Eto Kabe, sekre-
täriks Liisa Kalal ja laekuriks Tan-
li Järvi.

Klubi on ees tegevusrikas tööas-
ta, mille kõrgpunktiks kindlasti ku-
nub osavõtt 10. Lääneranniku Ees-
ti Püevadest, kus esialguks kevas on
ete näha noorte pidu Ambassade-
rhotellis Peegilmaail, ühine väljajõut
Valkeas Ookeani ääres ja külastus-
käik Disneylandi.

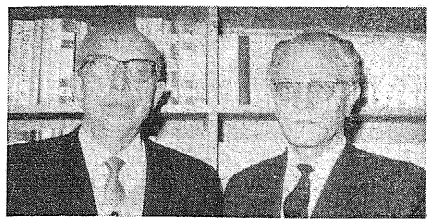
PAAVO PROOVIB püstolilaskmist Söderhamni Eesti Laskurklubi laskerajal, kus noori
tutustatakse selle spordialaga. 13-aastane Paavo näitas olümpialaskmises erilist tubi-
dust. (Foto: Ants Paas)

Kui palju on gaide?

Eesti Gaidide Liidu 1970-nnda as-
ta arundest selgub, et liidul oli
kokku 850 liiget, nendest 20 Argenti-
niinas, 90 Austraalias, 8 Brasiilias,
295 Kanadas, 248 Rootsis, 35 Saksamaal
ja 24 USA.

Nagu selgub, on suurim malev
pragu Kanadas. USA järele on
Rootsi kolmandal kohal.

• Ajakirjanik Peeter-Jaan Kask,
kes töötab Maini ilse Arbetet tol-
metajaks, sai hiljuti A-pressi stipen-
diumi, millega ta käis Prantsus-
maal, kus ta ühe nädala jooksul
jäljits suurlehe "Le Monde" tol-
metamist, mida loetakse üheks
maailma parimaks ajaleheks. Oma
muuldest kirjutab Peeter-Jaan Kask
ajakirjanike kutsesajakirjas "Jour-
nalisten" nr. 12, 1970. Peeter-Jaan
Kask on Norrköpingis surund end.
eesti-ajakirjaniku Jaan Kase-Poeg.

"Eestlased Kanadas" peatoimetaja dr. A. Kurlents ja sekretär ajaloolane J. Olvet.

500 lehekülge Kanada-Eestlaste ajalugu ilmumas

Kanada-eestlased saavad oma ajaloo. Kuus aastat kestnud eeltööd on nüüd nii kaugel, et teos, mis hõlmab umbkaudu 500 lehekülge, võib ilmuda veel tänavau. EPL kirjanista intervjueris sel puhul ajalooramatu peatoimetaja A. Kurlentsit, kes alaliselt elab Montrealis, kuid nüüd teose ilmunuksilinnas Torontois selgitas Ajaloo Komisjoniga ja kaasajaloolastega.

Eestlane küsimuse, millisel kujul raamat ilmub?

"Teos tuleb umbkaudu 500-lehekülge, mis on arvanud kümneks aastaks ajaloograafidele eelnevat eestlaste Kanadasse asumist, e.t. läinud sajandi lõpust kuni tänapäevani. Teose esimeses osas vaadeldakse lähemalt ka eestlaste elu tähtsamates eestlaste keskustes, nagu Toronto, Montreal, pealinnas Ottawas jms., kusjuures regionaalne vastus haarab kõike, mis eestlaste tegevusga seotud. See osa, mis võtab umbes poole kogu teose mahust enese alla, on käsikirjaliste peasegude lõplikult trükitavalis. Teose teine pool — ülevaade eestlaste eluajaloost, pole veel valmis. Selles tuleb üksiklokalit eriaritkile näol vastuse alla meid rahvusliku tegevuse kõik alad, nagu poliitiline, kultuuriline, majanduslik, ühiskondlik, usuline jne."

Kuna meie jutujärgmisel viibis

Raamat kaunist ja vapustavast elu tõelisusest

Aif Kubbo: "Tules ja vee", "Välis-Eesti" kirjastus Stockholm 1970 a., 238 lehekülge, hind 32 krooni.

Küsimusele, miks teie üldse mõeldud kaksikümneks aastaks kestnud kodumaa lühikesele. Pikk-pikk aeg. Uus, võrsid üldinimene sugupõlv eestlaste on üsna kasvav, kõnelevad eestlased, enamik neist on ka eesti leers käinud, abielulised ja neil on ka juba lapsed. Need ei ängista enam lühikesele, ei loovahukid, pidevad pommistamisest Saksaamaal sõja lõppjäre, rahutud rändamised peatupaiga ja omaste otsinguid, elu laagreis, venelaste väljandamisega mured, skrinimised ja muud. Kõik need lood on jäänud kaugesse, kõik sellest aeg dokumendid ja fotod kuuluvad haruldustena arhiividesse ja neidki on meil juba vabast maailmas neli.

Kuid vahel muutub kõik, mis kaheksakümne aasta eest juhtunud, nüüsimuuliku selgusega värskeks teaduseks. Aif Kubbo teos "Tules ja vee", mis m.a. jõulu eel Stockholmis ilmus "Välis-Eesti" kirjastuses, on selline teos, mis väimeldab meile, kuigi ainult ühe nägema ja tundja silmaga kaudu, näha-veel-selle kaudu.

maa viimse suve kirkust, viirvendavast kaugest, sõjast ja paljudest inimohvritest vapustatud maa õhturahu, milles üli ei taha tavajale kergusega läheneda, kuna kuusgilt Sini-mägede all ja Võttejärve tagant Tartu lühikesele kostub elgavast kauburite tulustamisest kinnitat, mis kuulub kümnetele teadustele eestlastele, et need aeg kodumaa hakkab täis saama.

Aif Kubbo raamat viib meid tagasi sellesse aega. Sissejuhatavad sündmused on varasemad, võitlused püstis partizandist vastu Vajana-Penes, mõned meenutused vabariigi-aegsest sajakoolist on nagu allegoriks sellele sükkosistimfooniale, mis veel igal lahku kuul heilise kõrvus. Kõik on nii lähedane, tegelaskiit esinevad oma õigete nimele all ja tegevuspaigad on lihtsaksid ja tuttavad.

Teose tehniline illeskustus sündmused kiire kulg lühikeste ja lõikavate refleksidega ei anna lugejale palju mahi mõlgutustele, küll aga jääb palju küsimusi lahustele ja vastused ootavateks. Kuid on siis lugeja kõik vaba teada?

Autor on teataval määral püüdnud moodida teose stilsistat kujundust moodust ja uudusi ja see pille on ka viis ja händud: teos on kujundatud pünevale, filmiliseks, värviliseks kontrastiderikkaks. Sõjapruustuste ja

Okupatsiooni-entsi klopeedia "Eesti" kõite ilmunine venis

Kaks aastat pärast "Eesti Nõukogude Entstiklopeedia" esimese kõite ilmunist on valminud teine ulatuses E-HERM. Suhteliselt pikka vahega võib selatada faktiga, et teine kõide sisaldab muuhulgas mürgasina "Eesti" — ja kõik muu mis selle mürgasinaga ühenduses.

Eesti Nõukogude Sotsialistlikule vabariigile on pühendatud kõige 500 leheküljest sadakond. Eesti geograafilise looduse, riikliku, majandusliku, kultuurilise jne üldine hea ki peamiselt käsitlemist selle peatki all. Autorite vastekohad ajaloo, kultuuri, majanduse jne kohta on üldiselt tuntud varasemast kodumaa ilmunud poliitilistest kirjandusest.

Mõningaid huvitavaid detaile esineb ka mujal. "Eesti iseseisvuse manifest" on ENE lühi "Füüsiokomitee poolt avaldatud Nõukogude-vastane formaalne akt".

Eesti "kultuursile" (a. 1941) ja selle "vabastamisole" (a. 1944) on pühendatud pikad peatükid. Iseseisvuse Eesti Vabariik on "võitluses nõuk. võimu vastu (tekinud kodanlik riik praeguse ENSV alal 1948—49)". Selle kohta loeme veel: "Olles vormaliselt iseseisv, küll kodanlik Eesti imperialistlikest suurriikidest majanduslikult, poliitiliselt ja sõjaliselt sõltuvale... Põhiseaduse kohaselt oli E. V. kohtu all, vahetult Saati osa deklarieritud vabadustest tegelikult ei rakendatud... Võrreldes Lääne-Euroopa suuremate riikidega oli kodanlik demokraatia Eestis juba 1920. a-eti tunduvalt ahendatud."

Kultuurilises osas on rakendatud tuntuks Eesti kirjanduse ki kirjanused all puudub täiesti paguluses loodud osa (sama lugu kunstiga ja muusikaga).

Eesti peatükil on suhteliselt hästi varustatud kaardidega ja diagrammidega, hoolika otismise järgi leiab seal peale ajalooliste kaardide ka kihekkondade ja iseseisvuseaegsete valdade kaardi. Geograafilis-füüsilise osa ja vanem kultuurilise osa tundub esjalikuna, seal ei sega poitilised kliseesid. Värvilised kunstiproduktioone tehnikas on üldiselt halb, talvitiel "Maal" valitseb mingi tuhm-lilakas üldkoloriit, mis ei lasa vilja tulla maailmukunstlike iselcupiril.

Võllemaa tänapäevaseid kultuurilistest on autorid suhteliselt hästi informeeritud, andmed on napid kui üldiselt esjalikud ja usaldatavad.

Läinematiste filmide kronoloogias on huvitava detailina mainitud ka Vilgot Sjömani "Mina olen uudishimulik — kolleena".

Lõpuks mõningaid meid huvitavaid teate ette sin-est-naisi, ajaloost — huvitavaid nii elu kui stili ja sõnastuse poolest:

"1.1.1999 oli 5,8 prots. taludest ühendatud kolhoosidesse, 1949. a. kesksuveks 69 prots., 1950. a. lõpuks 93 prots. Seoses kolhoosierimisega Eesti kulakid loomivahendat, kaalukaks kul kiuse kiidevõrki. Kulakud austati hajusalt NSV Liid si-sealadele." — "1950-dest a-ete kesk-paigani kompliteeride otsalisemi

-vapustuse lootusesse kerib autori teate ette sin-est-naisi, kelle jaoks ühel õigel mehel peab isika silma ja "head kiit" jatkuma ning need tegelased aitavad Aif Kubbot nendel puhkudel, kui jääb aega üle muuka, kui atruut sõimamises. Füüsofiat, analüüsi ja probleemide arutlusi teoses peaaegu üldse ei leidu ja nii on see ka hea: kõik kulgeb kiirelt, ja ka need huvad, mis võiksid veel palju vaba teha, jäävad lah-ti küsimata ja uuesti sündumata.

Teoses esineb mõningaid triiki- ja grammatilisi vigu, kuid nende katali pole mõtet nõrvida: sellest väest peale-kul kiitust mõiste "inimlik te-gur" võivad ka korrektorid endale mõndagi lubada ja teose kulgu need ei sega. Teos on hea ja ka hinna üle pole vaja muretseda, kuna saadavad vastuvõetud kaalvused selle mõiste kiit-kordis ülcs.

JUURIMMELGAS

1. veebr. — 10. märtsini

Suur odavmüük 1971

raamatuid 30—90 % hindaalandusega:

	kr.	kõit.	br.	eks. arv
P. Krusten, Laev akna taga, r.	4.80	—	—	—
S. Ekbaum, Kärestik, r.	—	—	—	—
R. Kolk, Küla põleb, r.	—	—	—	—
A. Kask, Varjud udus, r.	5.20	3.20	—	—
V. Kuders, Kodust keskpeavani, r.	—	—	—	—
T. Saare, Müttrillid, n.	—	—	—	—
A. Kivikas, Kaugelviisija k. k. m.	6.00	4.00	—	—
V. Uihopuu, Janu, r.	—	—	—	—
B. Kangro, Sinine värv, r.	—	—	—	—
A. Kerk, Neli musketäri, r.	—	—	—	—
G. Helberme, Sellest m. m. II, r.	6.50	—	—	—
R. Kolk, Sulajää, r.	—	—	—	—
A. Mägi, Kiusaja, r.	—	—	—	—
I. Jaks, Aruanne, n.	—	—	—	—
A. Kallas, Suurlinnade udus, m.	—	—	—	—
M. Pihla, Teed ja käpad, r.	—	—	—	—
K. Rammer, Kuldilind, r.	7.00	—	—	—
A. Mägi, Toomast värvad, r.	7.50	—	—	—
R. Kolk, Väikemees, n.	—	—	—	—
L. Reiman, Laval vädus, m.	—	—	—	—
A. Kallas, Põripäevad, m.	—	—	—	—
K. Rumor, Krutsifiks, r.	—	—	—	—
B. Kangro, Emajõgi, r.	8.00	—	—	—
K. Ristikivi, Põlev lipp, r.	—	—	—	—
A. Wiimann, Peotäis tühika II, r.	—	—	—	—
H. Mäelo, Elutegevuses, m.	—	—	—	—
D. M. Turner, Silinpool Eedeni, n.	—	—	—	—
V. Uihopuu, Markus muutmised, r.	—	—	—	—
M. Raad, Sulg ja raamat, m.	—	—	—	—

Üsna piiratud:

L. Reiman, Rambivalgus sütitib, m. kr. 9.5)
I. Talve, Juhanson reissid, r. m. 8.50

Eesti Lühirika I, luulet.	11.00	—
Eesti Lühirika II, luulet.	14.00	—
K. Lepik, Rõnk on laululind, l.	7.00	6.50
B. Kangro, Ajatu mälestus, l.	—	—
B. Kangro, Süvähari, l.	—	3.00
B. Kangro, Pühapäev, l.	—	—
B. Kangro, Earthbound, l.	—	1.75
V. Uihopuu, Fyra eldar, r.	2.90	—
V. Uihopuu, Att vilja leva, r.	11.00	8.00
V. Uihopuu, Markus hõljaparen, r.	12.00	9.00
Lugejalit kirjanikke, kogut.	—	3.00
Meie Maal IV, Lõuna-Eesti	15.00	—
H. Mäelo, Eesti naime I. a.	8.50	—
A. Gellit 1891—1969, m.	14.50	—
Eesti talu, kogutud.	22.00	—
Eestlased ansikie, kt.	—	—
Tulimuld 1950 ak. (ar. 1—3)	—	2.50
Tulimuld 1951 ak. (1—2, 4—6)	—	5.00
Tulimuld 1954 ak. (2—6)	—	—
Tulimuld 1952—53, 55—63, 66—68	—	—
iga aastaküük ä	—	6.00
Tulimuld 1950—58 üksiknr.	—	1.00
Tulimuld 1959—63, 66—68 üksiknr.	—	1.50

Hindadele lisandub saatkulu (prosoat. a. kr. 0.65, luulet. 0.45. EN ja AG a. kr. 0.85, EL kr. 1.—, MM a. kr. 0.80), postilma ja käibem. Tellija nimi ja aadress (selgeti)

Saatke tellimise, ligikaudselt viie nimega ja kirjutades alla soovitud raamatuid. Kui kõik raamatuid lõpeld, ütlekale tellimised teie raamatuid või vastupidi: Raamatuid on piiratud arvul!

EESTI KIRJANIKE KOOPERATIIV

Fack 1, 220 03 LUND 3. Pg. 43 37 71

EESTI kergejõustiku esimesi SUURMEHI

Jüri Lossman, omamees eesti spordikultuuri ja hiljutise REE valimistulemuste järgi otustades jatkuvasti laia populaarsust oma mees, saab 4. veebruaril 39-aastaseks. Kuigi juubilar kõige lähedamal kujal on kinnitamine, et ta mees tähtsajal on kavalte tähtsajadega ka suvi, et teised seda teeksid, sunnib sündmus siiski sõna võtta. Põhjusteks on teadagi ajaolu, et juubilaril noorusaastad moodustavad tähtsajad eesti kultuurilooma. Jüri Lossman oli üks eesti kehakultuuri hülili kühitajast ja kuma see on täis vähesed alased, millel hoolimata olukatsioonist on olnud võimalus edasi elamiseks ja areneamiseks, on päris huvitav neid algusaegu meelde tuletada.

Jüri enda jutustuse järgi algas tema sportimine jaipallimängudega Tallinnas Läänemäel. Kummalla pool valget majakat olid poisid endile keerdunud jaipallimängudega. Mõnedest ühis kuuksid Meeteri nimelisele meeskonnale ja teine Meerkurule. Kujunes tavaks, et peale pallimängu poisid alla Kadrioru ringteele tulid jooksmata. Neil kuuksid ei mäletaks tulevatel maratonist, et tal on seltsi rohkem jaksu kui teistel.

Peale tema suutsid vaid vähesed peale paaritunnist pallimängu veel 10 tundi ringteel teha.

"DÜÜNAPOISID"

1909. a. oli saatnud S.K. Kalev ja V. S. Sport ning umbes samal ajal organiseeris karkuuseksid Valtari oma juurde spordioskonnale. Kaks aastat hiljem liitusid Läänemäe spordipoisid nende organisatsioonidega, sattudes aga seeläbi eriselt seeläbi. See tekitas probleeme. Sporditehnikale juhtkonnad olid nimelt omavahel vastustolu ja nõudsid, et ka poisid tüli kaasa teeksid. Teinekord peeti fagel sõda paljaks kui, mis teiseltselga tänaval pikemat, küündema jäi.

Taajärkide oli, et poisid juhtkonna eest Kadaku küla ja Tondi vahel liitutavale liivalagendile pakku läksid. Sel viisil tekkisile legendase kuuksu saanud "düünapoisid" kump, kord vähepidi naitunud tunde eest kergejõustiku le.

Peale (Lossi) Lossmanni kuulsust sinna (Lex) Klumbberg, (Viit) Villenison, (Siirius) Kiiliin, (kapteen) Ohaka, (Pamul) Fiskar, (Ott) Saulman ning Paul ja Preidman, kellede varjuniim pidi aga kõigil olema juua karkuusest oma "ülemuse" eest spordiskandeks. Neid "düünapoisid", keda koondis ühine spordijuh ja omavaheline hea läbisaamine, võis olla 20 ümber. Spordistid hoidisid nad düüdnides liiva sisse peidetuna peale oda, mis lisa kord endale kaasa toodi. Liiva sisse peidetult oli seal koguni üks Piibel, mida liibise nimelise Peterburi üliõpilane sportimise vahendseks kuuksile ette lugeda armastas. Jooksta tuli küll siigava lahise liiva sees aga teine ehk siigava liiva dujukoos ja kella ei kasutatud, siis oli sellest ainult kasu seet, et tegi jalad tugevaks.

"Düünapoisid" spordiharrastus keskis kogu suve a. 1913-14, mille järel mobilisatsioon tõi kum lagunes.

Lossman ise oli siis juua küll aastat päevad Eestist ära. Vöistulust koi nagi aga hiljemini. Nii jüri ühe vöistulustel esinud ühtlasi 1915-16. trogadis 10 000 m jooksu teiseks, aga võitis sama jooksu järgmisel aastal Moskvas. Ülevenemaalisel ühe aastat tuntuks siiski juua 1914. a. maratonis võitnud. Viimase pooll Tallinnas korraldatud maratoni. A. Jaks oli 2 tundi 51 minutit, mis tekitas sensatsiooni, kuna seni oli võitnud maratoni jookstud üle 3 tundi. Ka Tallinnas maratonist osalejad olid peale Reimani ja ühe liitaks kõige venelased.

HOBEMEDAL ANTWERPENIS

Jüri Lossmanni suurimaks maratoniavastuoteks kujunes teisele kuuksu. Antwerpeni olümpiaadil 1920. a. liitkultuuri osalus see maratonis osaleks pettunuseks. Pundulitult informatsioon tõi ütle tal ilme võidu võimalus kiiret ära libisnud.

Kaasosalised esinudajad polnud keegi, kohl informatsioonile vahendama ja nii et ümberantud kollektumata olenseliseid jalgatavate hõlmetega ja tugevast spordist Hanes Kholmist enne finiši jõudmist kinni püüda. Püüdis jüri 13 sekundit. Aga ühtlasi tegi see, mis teiseltselga maratonis, mille koha vatas kangekum kui omal ajal arvati.

Nii jutustas allakirjutanule veel a.

Jüri Lossman 1913 a. Antwerpeni olümpiaadil

1934 ameerika kultuuriluis tuntuin dr. Henry C. Laas omamees. Amertan-Scandinavian Foundationi president, et tema esimeseks kohtamiseks ühe eestlasega oligi olnud see äsja lõpetas saabunud "väga vihanne" maratonist Antwerpenis.

Teiseks Jüri Lossmanni tähelepanuväärseks spordisavastuoteks olid Göteborgis 300 a. juubelivõistluse maratoni võitmine 1923. a. ning 10. kohl Tallinnas olümpiaadil 1924. a. Viimaks mainitud kohutavas kuuksus toimunud jooksupäeva, mille lõppuolukku Jüri minestas ja enne toimumist endast 8 meetrit nõudis, lõpetas ta tegevustloimise. Hiljem võitis ta liitl veel osa üle Ameerika mandri jooksu tsirusest. Jüri ja kehakultuuri jäid talie aga sõdamelühendasiks teadepäid, leides rakendust noortele.

Tema saatnud oli Eesti Poiste Spordiliit, mille eesotsas ta seisis üle aasta kestel. Ka oli ta Tallinnas NMK skautlikonnaga niag aastatel 1927-33 skautlikuna Skautide Maale vanemaks.

Viimaksmainitud ülesandeks avaldas ta tähelepanuväärset aktiivsust nii nagu allakirjutanu seda omast kogemusest järele kinnitades, olles üheks neist neljast skautidest, kes kangesti tahsid päästada Inglismaal 1929. a. peetavale Jamboreele, aga maadajandile võimatuks püüdnud sinna kumagi poleks pääsenud kui Jüri mitte oma tutvuse kaudu poiste meeskonnad priti reisi arvat Kolumbuse Tallinnast Tallini ja tegasi. Selliseid meidivaid määlestusi oma mälavaranemast on paljudel toll ajal Tallinnas skautluis harrastamul. Ja jäänud sõdamelühendasiks tänapäevani.

Jüri Lossmann sündis Kabala mõisavallitsaja setsmelapellise pere vanaime pojana. Mõisa tüel asuva naita ja teine pool oli siidamees Jann Puharist liitkultuuri kelle neiljast pojast vanimaga Jüri tekkis sõprusvahetkord, mida hiljem ei seganud isegi see, et teine poole aial ühe sümptantid kaitse sõdalistele poole, teine oli Vabadussõjaleaste organisatsioonile rahakogumise pärast unitatud a. 1935-38 Soomes maadpasa olema. Politilisele tegevusele, kui niidü rahakogumist selleski püüdis, süttis Jüri oma omad Andres Laure kaudu. Müidn tegetus ta kogu iselusele aia shokolaadivabrikua Eas esinajana.

Oma ametit on ta siiski väljaajunud hõbepeep, millest elukute aial ta aga hakkas tegetumaa al

les pagulaseks. Selle ameti oli ta õppinud Tallinnas linnakooli vanemate klasside ja seejärel Nikolai giimnaasiumi õpilaseks suvevaheajal hõbepeep Profssidil töökas lüüdis.

Saanud seelä kätte seltsipaberid 1913. ühe aasta (1913-14) Glasenappi suus, es hõbetõlgojaks Liepajas. Seelä Maailmasõja mobiliseerituna sai ta 1914 korra haavata; esnakordseid ta 1914 enne juule ühe salia ratsapatali sõiduri mööglagend, mis oli määratud pead kehist lahutamata aga mis õnnelomel siiski purustas ainult ühe varu ja ta teine kord 1916. aastal shrapneli liitust. Transpordil Grodno haiglast Moskvasse huppas ta Petrogradi lähedal rongilt mähpa ja pakses nel viisi raieli Tallinnasse. Vabadussõja ajal teenis Jüri Lossman ülemjuhataja etabli tunde osakonnas ning täitis somme keele osakajana lühemat aega ka Eesti sõjaväelase esindaja koluusid Helsingis. Teise Maailmasõja ajal tegi ta kaksaste juures töigaks olles kaste liibi õst kestinud suusaõidü ühe mere- ja mille tulemuseks oli Tüürasaare vallutamise. Nii et seelä Jüri Lossmann vaheldumisi elu on olnud rohkem kui neid siin on ruumi puudusel saadud kirja panma.

E.UUSTALU

Kultuuri Koondise aastapäev

Alfred Pisku esineb

EEK 9. aastapäeva koosviibimine toimub pühapäeval 7. veebr. kl. 14.30 Perevasseni püdasasial Kari XHS Torg 3.

Juba liheks aastat on Kultuuri-koondise viiekuulend vaba eesti kumuri arendavat ja omapäia alahoidvat tööd tünn koigile liikmetele ja kultuurspradele. Igal aastal veebruaril kum alguses tuleme kohl piduliku austatipäeva koosviibimisel — lihe- maks tutvumiseks ja laiemate ringide kaase lähebõmbamiseks.

Kaased Alfred Pisku viilul ning Jüri Kiisk klaveril; meesoparann Anne-Mari Horn klaveril Toomas Tuulise, kes ka esitab oma improvisatsioonete rahvaväidilise. Väir- tuslik kunstiliteri, kus võitkudele on kumstidil järgmiselt kumstulikel: Aina Murakin, Karin Luts, Kõl Tulv- ing, Arne Vihaelam, Kohvilaud. Tantsuke mängib Tüli trio.

Päsimie hind lüukatekka 17,-. EKK liikmetele 14,-. Puhastulu läheb Kultuuri fondi kasu.

Prantslane, keele huviks on eesti keel ja kirjandus

Ajakirjas "Keel ja Kirjandus" (n. 11-1970) märgiti, et suvel 1970 viibis Tallinnas fennogriisklari kongressil Prantsuse delegatsioon koos seisus ka "Michel Dequeker, kellega saab päris vabalt eesti keeles vestelda ja kes sageli ilmutab tausa illutavat eesti sõnavara ning farsoloogiat tundmist."

Prantslane Michel Dequeker ei ole liide teadlane, vaid ta on "asjalik professionaalne tõlkija, kelles keeli armastav humanitar on õnnelikult ühinenud ülimalt süsteemikindla keeleõppijaga. Ta elab Igny-Comblizys, ühes väikeses külas Champagnes'i provintsi läänes, umbes 100 km Pariisist.

Michel Dequeker, kes isa poolt fiam, ema poolt prantslane, juubelis Tallinnas, et "raskie ning pika haigusa täitu, mis ei võimaldanud tal regulaarselt koolis käia, oleval ta juht

laspänu muudatunud kirjgileks luge- jaks ja radiokoolitajaks. Eriti huvitaj- selt osanud teinud meelast prantsuse keeles sõnad "Estonia" ja "Lituanie", millette kohad hakanudil igasugusid andmeid koguma.

Eesti keelt kuulnud ta esmakorral seel 1940. aastal radios, leetõppimäie järele soovet kuni tutvumise A. Saare- reaga sõlunud eesti keele küh- lejatega otsest kontakt. "Saare- te kiilastas teda ka ta kodus Ig- nys. Hiljem õnnestus tal prantsuse- keelst sõnaraamat hankimine Eesti- st.

Utuvumise A. Saaretega tõi ta ka "Eesti keele mõistlike sõnaraamat" kaastõlõõle hulkta. Ta pidi nimelt kooatama prantsusekeelse indeksi, millest aga väljaandjad püüas Saare- ste suuta olevat lootunud, seel pole- vat õnnestunud prantsuse kirja- taja õnnestunud eesti kirjanduse vas- tu huvi äratada.

Michel Dequekeri keeleharastu- sed amavast liide Läänemere ori- vöistlusest, liidek soome ja eesti keelele oleval ta pidevalt tegebud ka leedu keelele.

Selle tõttu viibis ta enne Eestisse sõitu kolm vöia ka Vilniuses, kus ta tutvavate hulkia kuuluvat ka eesti kirjanduse tõlkijä E. Askranskas. Li- ti keelt oleval ta peamiselt vaid lu- genud. Skandinaavia keeltest tunneb ta kõige paremini rootsi keelt, aga teiseid pole päris kirjandus, samuti hollandi keel. Peamiselt elatunaks oleval tehnikakirjandus tõlki- mine saltsa ekest, vähemal määral hispaania keelest, mille juurde kuul- vut suur hulk kaalutajana keele vas- tust. Seega on Michel Dequekeri te- gemist tõelise viikeelsete entusiasti- ga, kellel "pudeneb angeli sarkasti- si mürki kohl niivõeltoeläda püü- vaks suurte standardkeelte andressil, milledugi üht oleks muinli hoopis vasesem kui ta tegelikult on".

Sünnipäevi

Pr. Anna Pärnaja tähistas Laidus oma 80. a. sünnipäeva. Ta on end. Pärnu tööstur Pärnaja lesk.

Kapell Gustav Tolver sai 22. juu- niril Stockholmis 80-aastaseks.

Kstl. Feeder Kangro Norrhammas piibituses 26. juunil oma 70. a. sünnipäeva.

Pr. Hilja Kivimägi, neituna Laas, tähistas 4. veebruaril Helsingborgis oma 80. a. sünnipäeva. Ta sünnikohaks on Tartu.

Johan Ombus Stockholmis sai 2. juuniaril 80-aastaseks. Ta on sündi- nud Tallinnas.

EESTI KULTUURI KOONDISE POSTIRO 57588

ruumides, Malmiskillnadagat. 48. Osavõitjad palutakse registreerida Reet Mägilte — tel. 41 53 57, Kalli Klementine — tel. 59 47 83 või Ilmar Marandile — tel. 15 39 28.

STOCKHOLMI

on austanud liidele soovet saanud saatissega Eesti Abile Tü isikut ja organisatsioonile, kellede kohta nime- kirja on üle antud lahkuks leele. Ane- nedele kogusumma 26. juuniaril oli 2135 krooni, mille eest Eesti Abi Keskjuhatus avaldas armuude saat- jaks siidamlikku tünn.

Fohalif elu

BORAS

BES-i korralte aastapeakoosolek on pühapäeval 7. veebr. kell 14.00 Boras moderatete erakonna majas, Skolgatan 21, varem väljalukutatud püevakokkajaks. Püast koosolekult tolm koosviibimise kohvilaud. Nii- datakse kitsasliini BES Naleksel- siooni muilusest huvireisist Kopen- haageni.

GÖTEBORG

Näiteringi turnee
GIRSI Näiteringi poolt ja Arnold Sirkel režiinil lavastatud Arvo Mägi komöödia "Kuuilutud" on valmimas ja esietendus toimub Stockholmis, laupäeval, 13. märtsil kl. 19.30 AEF-Z-saalis, Sveavägen 41.

Norikpöigis on etendus pühapäe- val, 14. märtsil kl. 15 Flisckola au- las ning Göteborgis 20. märtsil kl. 19 Munkteatris giimnaasiumi aulas.

KUMMA

ERF Kuma oskonnale korralte peakoosolek toimub kumapäeval 10. veebr. kl. 19.00 Kuma Folkets Husis, Selskääki C-ulaest. Päevakort: Koo- soleku avamine, aranded, tegevus- kava ja eelarve, valimised, kohal al- tudud kiisumised.

Käesolev teade on liikmetele mak- sv tasuta.

STOCKHOLMI

Stockholmis Eesti Fotoklubi
Stockholmis Eesti Fotoklubi järje- kordine kokkutulek toimub pühapäe- val, 4. februaril Eesti Majas alguse- ga kell 19. Kavas on hra A. Graueni "Mäki-reel" "Piltide Lää Afriikast". Kohal osalejad on tuntuil matkaja ka oma fotoalul on mäenudil kaugele randade taia ja esitamlise tule pilidieeria hõimab fotosis musta- tade maali Tansaanist ja Ugandast. Klubi juhatus loodab kohlde foto- tohuvirvite ja naitelikemete osavõt- tu.

STOCKHOLMI

Eesti nõupidamine 6. veebruaril
Järekorandea organisatsioonilisevaheti- se nõupidamine toimub laupäeval 6. veebr. ERFN ruumides, Arsenagatan 1 kell 12.00. Päevakortus on Rootsi kumelise struktuuri ja töökora kinnitamine, tööhajutase ja ko- misioonide valimine, informatsioon liidele ja Päevade kava kohta jne. Kirjaldikl kumel madetakele kohlge senini aktioosionist osavõtnud organisatsioonidele. Koosolekule pa- dukse liiduga ka ka kohlge nende organisatsioonide esindajad, kes so- ninu oma esinudajad aktioositi tiid- kogusse veel saatnud ole inform. telef. 20 69 88.

STOCKHOLMI

Akademiiline hall
Stockholmis Eesti Oskonnale aka- demiiline hall toimub laupäeval, 7. veebr. kell 19 restoran "Oxen". peo-

Õikumeelitse nädala puhul Stockholmis toimus ortodoksjumalateenistus eesti Püha Nikolai peakirikus, kus külastaksid olnud Helsingi ortodokspiskop Johannes Rinne ja Visby luteri piiskop Olof Herrlin. Pildil vasakult ülemikandik Nikolai Suursõit, Ort. Kyrkötöidning toimetajal Wolmar Holmström, koorigi juh. N. Nordgren, protodiakon Vladimir Iljng, ülempreester Arbo Nacl, hypodiakon Johannes Jürgenson, piiskop Joh. Rinne, piiskop Olof Herrlin, EAP. O. K. koorigiühge Peet Ainsaar, ühendi esimees ülempr. Nikolai Raag, kreeka koguduse preester Pavlos, protonotar Jüri Poska, koorigiühge Klaudia Nacl ja kirikuõpetaja Elmar Tõldsepp Gotlandilt. Jumalateenistus toimus rootsi, eesti ja kreeka keeltes. (EPL-foto Tippa).

JUUDID, USA, MOSKVA Aksioonid mõjutavad suhteid

NEW YORK (YES) — Nüüaegne Vene esindus New Yorgis viibugi keegi ametisik. Järskn hakkab teda "saatma" uude linnale, kust kostavad etteheited ja süüdistused. Varsti selgub, kas mõned jalaalajad, kes veneelaste teevad kibedaid etteheiteid juutide tagakiusamise pärast N. Venes. Nagu ajakirjandus teatatakse, oli üks esimesi meeskond jüudid üht nüüaegse naissoost ametisikut 18 blokki, kuni see kaotas naised ja hakkas karjuma: "Politista! Politista!" — mille peale "saatjaskond" viisakalt meenutas, et ega siin ei ole Veneama poliitsik, — ja siis väliselt kadus.

Sellestani tülitamisi on esinenud nüüvõrd rühkkest, et veneelased on saatnud füüsilist ärevusse ja piinavard viitida jalaalike liinile. Kuid veneelased on viimase paari kuu jooksul tülitatud ka teistil ja ohtlikumal kujul. Kui saabusid teated juutide surmanõuniste kohta kommunkirjandusest pärast Leningradis, toimus demonstratsioon UN-i Vene esinduse vastas aualvi süügaugi rõõul, kust hüüti: "Veneelaste! ei maksa olla enam kindlad (oma elule) New Yorgis. Iga hukatud juudi eest kahe veneelast."

JUUTIDE AKTSIOONIDE juhke on rabi Meir Kahane, kelle poolt asutatud Jewish Defense League (Juudi Kaitses Liit) on teinud rühkkest peavalu nii väliministeeriumile kui ka New Yorgi linnapea Lindsayi. JDL oli, vähemolt ajalehtede teatel, pannud pommi Vene Aero-foleti büroohoonesse New Yorgis, ründas Philadelphia näidamunadega Moskva jüüsiakust, pommitas nüüaegse kultuurimaja Washingtonis ja sooritas müüd süüaseid akte.

JDL asutati 1968. Brooklynsis ja tegelikult selleks, et juute kaitsa kallaleteudide vastu sealseks "halvaks muutunud" linnaosaks. Kuna juutidele te tolmus liiga sageli negreite poolt kallaleteud, rajas rabi Kahane omaette kaitseorganisatsiooni. See hakkas korraldama karate-kursusi juutidele ning astus varsti osanakkana ka teistesse linnaosadesse. Nüüd on valit kahtlusi juba osakondi üle, kii riigi kogumussa 15.000 liikmeka.

POLITIKASSE SEKKUS JDL nüüduund sügisel seoses juutide protsessiga Leningradis. Liit võitis teadokale radikaalse hoiaku, mistõttu ta ei leidnud pooldajaid ega teetust teistil juuti organisatsioonide. Rabi Kahane, kes on ühtlasi õigusteadlane ja ajakirjanik, teatas avalikult, et liiga ülesanne on USA ja N. Vene suhetel rikastada, et nad ei saaks süüdistada, etchitlida üle juutide laipade.

Kuigi juutide teeritumise teit, et ühe viimase grupi aksioonid ei suuda kohe suurtigi suhteid rikuda, on need ometi mõjutanud oluliselt. Mõned vaatlejad mõtlevad ülevad koguni, et JDL aksioonide tagajärjel võib puhkeda uus külm sõda ning katkeda läbirääkimised müüte pakististe probleemide üle.

Moskvas olevat "Newsweeki" teatel kohati arvamus, et USA väliministeeriumi "teatavad ringkonnad" üütvavad koos JDL-iga või olvatki dieti selle aksioonide organiseerijad. N. Venes küsitud muuhulgas sõna võtna Moskva ülemrabi, kes ütles, et sojakud sionistlikud tegelased USA-s võivat oma aksioonidega põhjustada juutide tagakiusamist Venes ja raskekandale sellega ühtlasi juutide väljarändamist.

MOSKVA VASTAS JDL aksioonidele entusiasmistetavalt nüüaegse moodi. Ometiand algasid ka Moskvas "spontaanseid protesti-aksioone" ameerikalaste vastu. Seiti on aga tegelikult rünnatud peamiselt ameerikalaste autoid. Üks ajakirjanik jutustas, et kui ühe kolleegi auto purustati, oli soisnud vene militaanses ote jäures, kuid ei teadnud asja kohta hiljem midagi teatada. Soovits siiski autose vandada. Seati teiti sedel: "Tas! peale, maad, jürgimine kord võib asi olla huiatim!"

Ameerikalased Moskvas kinnitavad, et pole tegemist mingi "rahva spontaanse vastukaitseloomisga", vaid kiike ühe täpselt valitusse poolt ete määratud. Riigivõim määrab kindlaks siiku, kes peab autokaasi purustama ja soetab talle isegi kaika, millega seda sooritada. Üks ajakirjanik ütles: "Kui JDL tuleks tahitlikult või kogemata toime müüvaga, võime olla kindlad, et möni peab hiljem hukkub ka keegi ameerikalane Moskvas. Kes "rahva viha" ohvrits langet, jääb otsestult valitusse.

ISRAELI VALITSUS avaldas ära teadeande, milles mõistis hukka JDL aksioonid. USA peagu kõik USA juutide suuorganisatsioonid on teatanud, et nendel pole JDL-iga midagi tegemist.

Mööduumates juudi ringkondades üteldakse, et JDL-aksioonid võivad maailmapoliitikasse tekitada nii juude kui ka USA-le palju raskusi. Kui veneelased ütsetlavad UN-üht JDL atakid nendel delegatsioonil liikmete vastu, leiaksid nad tõenäoliselt kammis suurt poolehoidu, kuna New Yorgis on ka teiste maade delegatsioonid saanud tunda tülitamist. Näitelt on siin juudi organisatsioonid poolt rünnatud ka araabia diplomaate, kuid samuti Aafrika dele-

gaadid võiksid New Yorgi üle paljud kaevata, kuna nendel on oma rahavärvuse pärast alaline mure korteri saamiseks.

E. Jaakson Algus lk. 1

Ja ajal suurriikide poolt väljakuulutatud põhimõtted ja eesmärgid rahvast vahemiste kohta nüüd tiiesi ignoreerida või kustutada. Mööduund detsembris Brüsselis asetleidnud NATO konverentsil tulid otsusele, et Euroopa jalgukoole konverentsil kokkukutsumisele peavad osinema kõikidele riidid lah- tistes küsimustes nagu Berliini ja relvade pilramise probleemiks.

Samuti konstateeriti, et vahekorrad ida ja lääne vahel võivad parandada vaid siis, kui Iga Euroopa rahvas võib vahalt ja ilma välise survetada otsuse oma saatuse üle. Siisulist on selles deklaratsioonis kajastatud Atlanti Charter'i põhi- mitted. Sellest tulub järeldada, et läänemaailmas on jäänud oma endisele seisukohale poliitilistes mõistetes rahvaste õigustest vabadeksle.

Nende põhimõtete kaitsmisele rahvusvahelisel forumil on ka Balti rahvaste hviudes. Ei saa jätta unustri rüüatamata, et meie välisviitlus on rajatud eesti rahva õigusele, olla ise oma maa ja rahva välisele. Nüüaegne Vene sisetung Eestisse on ja jääb rahvusvahelisele kuritööks, mis otas õigussilgult lahendust.

**METSAKODU
JUUDISMAA**

POSTIARVE 694771 FALKÖPING

**VABAÕHUPIIRKOND EESTI
SKAULIKELE NOORTELE**

Hitleri metsikused kummitavad Saksa Prantsuse suhetes

(VE) Aastal 1944 kui sakslaste "Das Reich" soomusidvis ütutas Edele-Prantsusmaalt Normandia poole, et invadeeritud lääneliitlaste vastu astuda, toimus teel kaks episoodi, mille metsikused pole prantslastele veel unustatud. Prantsuse vastupanuüksused mached sooritsid rünnaku sakslastele ja kiiitemaksile viitil hülgasid prantslasti Tullet nimeisel linna avalikule väljakule. Iga puu, rüü ja lateranepoolt osast rippus alla poomiksiks ja Iga köie kõrval oli kaks redelit ning kaks SS-meest. Samal ajal kui ohver sunniti ühte redelit mööda üles tõmbama, ronis sakslane teist mööda, panti prantslastele silmuse kaela ja ronis selle koku. Siis tühmas teine SS-meest ohvrit redeli alt. Nii tõmmati välja 99 prantslast 17—45 aasta vanuses ja nende laibad meeti linna prügimäele.

Järgmisel päeval maksid sakslased kätte üle SS-ohv. seri vangivõtmise eest. Reich-diviil mached tungisid sinna rahaku Ordour-sur-Glanet külla ja rahvas aeti kokku linna avalikule väljakule, kus kuulilpüüdis- nitsid maha 200 meessoost külla- nikku. Laibad pandi seajärele põlema. Almal viiel inimesel õnnestus põigeneda. Naised ja lapsed olid veld kokku kirikusse, kuhu nüüd teid egaiganenata. Mõned surid koke, teised natusid kuulilpüüditulele kui nad kirkust välja jooksisid.

Ka nende laibad pandi põlema — ühekohtu 211 nait. Elu jäi vaid üksik naine. Ordour on tänapäevini jäänud tühjaks auals, süngeks monumendiks terrorile.

Vereöö korrasatunud diviisi ille- maks oli SS-Brigadeführer Heinrich Lammerring, kes mõisteti prantsuse kohtu poolt 1951. a. tagaselt surma. Lammerringe aga elab selgelt poolest vaba mehega Lääne-Saksamaal, Iga jüaks eluistestest. Koos le- muga on Saksamaal vabadesse veel umbes 1000 meest, kes Prantsusmaal in absentia ühtlasi mõisteti sõjakurite- gedel pärast Nela kattevast kaitse liitlaste ning Boule valituse vahel, leagalast dokumenti. Lääne-Saksa maa põhisõude, mis keelab oma kodanikke väljamaadesse teiste maade va- mustele ja 1934. a. sõlmitud leping mille põhjal ei saa enam sõjakurite- tegija puhul, kes Prantsusmaal, In- tilla ma vi USA poolt on süüdi mõistetud, Saksamaal uut protsessi korraldada.

See pandi maksimaalset karustel, et lootsid naita kohtunikut viitid sõjakuritegijate üle uuesti kohu- mõista ja määrata neile kerge mad kuristused kui enne.

Ironilisel kombel on aga see moodus kujunenud nüüd human- gud, mille tüüa kohtunikud viitid päisvaid torva nahaga. Prantsusmaa ja Saksamaa vahel käivad nüüd uuest läbirääkimised

nii et Prantsusmaa poolt süüdistu- te üle saaks Saksamaal uuesti kohtu mõista.

Lääne-Saksamaal hakati Lammerringi minevikku uurima juba kuue kümmendat aastat, kuid alati sel- lase, et korraldused vereööde soori- tamiseks ei tulnud mitte temalt, vaid kõrgematelt võimudest ja need on nüüd juba surmud. Seega on kü- sitav, kas Lammerringi arreteerimise- seks saadakse ka sel juhul küllaldaselt tõendmaterjali kui Saksamaa- Prantsusmaa vahel peaks kehtestuma uus sõjakuritegijate käsitlami- seadus.

Lammerring he andis aga hilju- ti igaks juhaks oma äri üle poleja si asus elama Greilingi küllale mis asub otse Austria piiril.

Prantslased on ahvardanud, et kui sakslased teda ei vabasta, viitavad nad kohtumõistmisse oma kätte ja siis juba Lammerring enam eluga ei pääse. Detsembris kui üle 5000 lei- naga demonstreeris Tulles, et nüüd laimatakse kiiu liitlaste hoiakut, et prantslased võivad vahletada toms samasuguse komandorinakkuga nagu juudid teatasid omal ajal Adolf Eichmanni tabamiseks.

Toimetuse märkuse. Nende riidide triikimisel saabus teade et Lammerring on surmud 65. a. vanusena ühes haiglas Baleris. Surma põhjus ei olu üsialgu teada.

End. riigikonnakohtunikust Gus- tav Kunkvere sai USA-S New Branswicki 70-aastaseks. Ta on olud kohtunik Mustves, Liiluas ja Tartus, kust ta määrati Rakve- radusse, elades praegu Torontos, kus ta tegutsend küttaluskul kii pensionerimisein.

Torontos ühtlasi 50-ndat süü- nipiiva Ervin Uut, piirit kiibeli- konnaal, Saaremast. Saibus põge- nikum Kootsi, kust asus elasi Ka- nadusse, elades praegu Torontos, kus ta osa viitab skaudluskust ja kii- riklust tegevusse.